

1. JOOSEP – JUMALA POJA KASUISA (Mt 1: 18–25)

TAUSTAST: Rühmajuht räägib lühidalt Lk 1: 26–38 sündmustest. Moosese seaduse järgi oli kihlus sama siduv kui abielu ja truudusetust kihlusajal karistati kividega surnuksloopimisega. Suguelu tohtis alustada alles abielu sõlmimise järel (5Mo 22).

TÄHELEPANU: Sulgudes olev küsimus esitatakse vaid siis, kui eelmisele küsimusele ei tule vastust.

- 1. Millest saame aru, et Joosep tõepoolest arvas, et Maarja on teda petnud (18-19)?**
  - Mis oli teie meelet Joosepile selles olukorras kõige raskem?
  - Mis te arvate, kas Maarja rääkis Joosepile inglil külastäigust? Kui ei, siis miks? Kui rääkis, siis miks Joosep teda ei uskunud?
- 2. Miks Joosep ei tahtnud petmise eest kätte maksta ega kaevanud Maarja peret kohtusse? Seaduse järgi oleks ta võinud seda teha.**
  - Mida võis Joosep tunda Maarja vastu selles olukorras, millest räägivad salmid 18-19?
- 3. Miks Jumal ei saatnud inglil Joosepi juurde samal päeval, kui ta saatis inglil Maarja juurde (20)? (Miks oli vaja Joosepi armastust läbi katsuda nii rängal viisil?)**
- 4. Neitsist sündimine tähendab seda, et seemnerakk tuli Maarja emakasse väljastpoolt seda maailma. Mille alusel suutis Joosep uskuda neitsist sündimisse, kuigi mitte midagi sarnast ei olnud maailmas kunagi varem juhtunud (20–23)?**
  - Mis meie tekstis osutab sellele, et neitsist sündimine ei ole väljamõeldud lugu?
- 5. Miks on just neitsist sündimine paljudele (ka teoloogidele) kõige raskemini usutav ristiusu tõde?**
  - Kuidas kuuluvad ühte neitsist sündimine ja jumalaolemus?
- 6. Miks ei oleks Jeesus võinud päästa oma rahvast pattudest, kui ta oleks olnud vaid Maarja ja Joosepi poeg?**
  - Mõtke ühe patu peale, mida su südametunnistus sulle meelde tuletab. Loe seejärel 21. salm nii, et paned oma nime sõnade “oma rahva” asemele. Kas usud, et see salm on tõde sellisel viisil loetuna?
- 7. Kuidas suutis Joosep hoiduda puutumast oma armsasse Maarjasse, kuigi nad elasid nüüd sama katuse all (25)?**
- 8. Arvatavasti pidasid kõik naatsaretlased Joosepit Maarja lapse isaks. Kas arvad, et Joosep üritas puhastada oma mainet enda ja Maarja sugulaste ees?**
  - Miks Jumal valis just Joosepi ja mitte kellegi teise oma Poja kasuisaks?

RÕÕMUSÕNUM: Ilmselt jõudis Joosep surra enne, kui Jeesus alustas oma avalikku tegevust. Sellegipoolest teadis ta tähtsamat asja oma poja kohta: tema tuli päästma oma rahvast – kasuisa kaasa arvatud – nende pattudest.

2. KOLM TARKA (Mt 2: 1–12)

TAUSTAST: Paljud juudid olid jäänud Pärsiasse (endisesse Babülooniasse) elama ka pärast Paabeli vangipõlve, mis oli lõppenud 500 aastat varem. Meie teksti targad olid nii astroloogid kui astronoomid ja nende usk erines juutide omast. Pärsia ja Palestiina vahemaa on 1000–1500 km.

- 1. Kui kaua kestis tarkade teekond, kui kaamel kõnnib päevas keskmiselt 30 km?**
  - Mis te arvate, mida mõtlesid sellest reisist tarkade ülemused, naised ja naabrid?
- 2. Miks tahtsid targad austada juutide kuningat, mitte enda oma?**
  - Miks tahtsid targad tuua uuele juutide kuningale nii kalleid kingitusi (11)?
- 3. Juutidel ei olnud oma kuningat olnud juba umbes 600 aastat; Herodes oli ainult roomlaste vasall. Miks Herodes ja kogu rahvas ehmusid, kuuldes tarkade juttu (3)?**
  - Mida Herodes tegelikult uskus (4, 16)? (Mida ta uskus oma võimu – pühakirja – Messia – Jumala plaani kohta?)
- 4. Kust ja kuhu juhatas täht targad, vaadake salme 2 ja 9?**
  - Miks Jumal ei lasknud tähel juhatada tarku otse Petlemma – miks tuli neil minna Jeruusalemma kaudu? (Miks oli tähtis, et targad puutuksid kokku kirjutatud Jumala sõnaga?)
  - Millise “tähe” on Jumal saatnud sinu teele juhatama sind Jeesuse juurde?
- 5. Babüloonlased olid ehitanud Paabeli torni, röövinud seaduselaeka ja hävitanud templi. Targad olid nende järeltulijad. Miks Jumal juhtis oma vaenlased austama vastsündinud Jeesust kui kuningat?**
- 6. Miks ei läinud 12 kilomeetri kaugusel elavad jeruusalemlased tarkade kombel Petlemma, kuigi liikus kuulujutte, mille järgi oli seal nende vastsündinud kuningas?**
- 7. Mis viisil erines uus kuningas kujutluspildist, mis võis tarkadel olla matka alguses (11)?**
  - Mida võime neilt meestelt õppida?
- 8. Targad andsid Jeesus-lapsele kalleid kingitusi. Mida nad temalt vastukingituseks said?**
  - Miks kulusid tarkade kingitused Joosepi perele ära (13)?
  - Mida sina võiksid anda Jeesusele sellel aastal sünnipäevakingiks?
- 9. Milliseks võis tarkade elu kujuneda, kui nad jõudsid tagasi Pärsia ebajumalateenistuse ja paganauskude keskele?**

RÕÕMUSÕNUM: Jeesust koheldi tema elu jooksul kuningana vaid vähestel juhtudel. Targad teenisid teda tema elu alguses ja Rooma maavalitseja Pilaatus kirjutas selle aunime tema risti peale tema elu lõpus. Jeesus on kuningas, kes sirutab käe ka oma vaenlastele ja võtab nad vastu.

3. JEESUS RISTITAKSE (Mt 3: 13–17)

TAUSTAST: Kaks veidi üle 30-aastast meest kohtuvad Jordani jõe kaldal. Tegelikult on nad nõod. Ühel neist on imelikud riided. Jeesus oli selle ajani elanud Galileas, Johannes Juuda kõrbes. Me ei tea, kas need kaks on kunagi varem kohtunud. (Rühmajuht jutustab lühidalt salmide 3: 1–12 sisu.)

- 1. Kuidas erinesid üksteisest nende kahe mehe lapsepõlv ja noorus?**
  - Miks rahvas ja tollased juhid ei pilganud Johannest?
- 2. Milline erinevus oli Jeesuse ja teiste ristitavate vahel?**
  - Miks Johannes ei tahtnud Jeesust ristida?
  - Miks Jeesus tahtis lasta end ristida, kuigi Johannese ristimine oli mõeldud ainult patustele?
- 3. Mida tähendavad Jeesuse sõnad 15. salmis?**
  - Rühmajuht loeb Jh 19: 30. Kuidas Jeesus täitis Jumala õigust?
- 4. Mida saame tänasest tekstist teada Jeesuse ja Jumala suhte kohta?**
  - Mida räägib meile tänane tekst Jumala kolmainsusest?
  - Püha Vaim oli kogu aeg elanud Jeesuses. Miks ta sai nähtavaks just ristimise hetkel?
- 5. Miks tahtis Jumal teha kõigile taevast kuuldavaks 17. salmi sõnad?**
  - Tuleta meelde, mis sinu elus on juhtunud viimase kuu jooksul. Kas Jumal võiks 17. salmi sõnu kasutada ka sinu kohta?
- 6. Johannes ristis inimese alles siis, kui see oli oma patud tunnistanud. Sellepärast kutsutigi tema ristimist meelesparandusristimiseks. Milline erinevus valitseb kristliku ristimise ja Johannese ristimise vahel? (Vt ka Ap 2: 38.)**
- 7. Kristliku ristimise hetkel ütleb Jumal ristitavale samad sõnad kui oma Pojale 17. salmis. Mis alusel võib ta patusele inimesele nii ütelda?**
- 8. Rühmajuht räägib lühidalt Aabrahami ohvrast (1 Ms 22). 17. salmi sõnad meenutavad Jumala sõnu Aabrahamile 1 Ms 22: 2. Mida ühist on nendel kahel juhtumil: sellel, kuidas Aabraham ohverdas oma poja, ja sellel, kuidas Jumal ohverdas oma Poja?**

4. SAATAN KIUSAB JEESUST (Mt 4: 1–11)

TAUSTAST: Saatan ahvatles Eevat paradiisis ja pani ta pattu tegema. Samamoodi kiusas ta Jumala rahvast 40-aastase kõrberännaku jooksul ja pani selle üha uuesti patustama. Saatan on ka meist igäüht ahvatlenud patule ja on meidki pannud langema mitmeid kordi. Ka Jeesus pidi pandama proovile, kuna ta oli tõeline inimene ja inimkonna esindaja.

- 1. Kujutle, et veedad poolteist kuud kõrbes midagi söömata, kellegagi kohtumata. Mis võiks sinule olla sellises olukorras kõige raskem?**
  - Milline võis olla Jeesuse vaimne ja füüsiline seisund 40 paastupäeva järel?
  - Võrdle omi kiusatusi Jeesuse kiusatustega. Mille poolest need erinevad?
- 2. Paljud arvavad, et Püha Vaim juhib inimese üksnes täiuslikku ellu. Miks ta siis viis Jeesuse kõrbe kuradi kiusata (1)?**
  - Miks viib Püha Vaim ka meid mõnikord olukordadesse, kus kurat saab meid kiusata?
- 3. Esimene kiusatus puudutab meie põhivajadusi: nälga, janu, seksuaalsust, turvalisuse tarvet jne (3-4). Miks oleks see olnud patt, kui Jeesus oleks paar kivi leivaks muutnud, et saada midagi süüa?**
- 4. Kas sina usud, et inimene võib elada ainult Jumala sõnast, kui tema põhivajadused ei ole rahuldatud (4)? Vasta ausalt ja põhjenda oma vastust.**
- 5. Teise kiusatuse aluseks on meie Jumala-suhe (5–7). Mida oleks Jeesus võinud maailmale tõestada, kui ta oleks peale seesugust hüpet ellu jäänud?**
  - Millisel kujul tuleb teine kiusatus meie ellu?
- 6. Kolmas kiusatus paneb proovile meie Jumalasse uskumise kindluse. Kas saatan räägib 9. salmis tõtt? Põhjendage oma vastuseid.**
  - Millist kasu oleks see maailmale võinud lühiajaliseltki tuua, kui Jeesus oleks nõustunud saatana pakkumisega?
  - Milliseid lühiajalisi eeliseid me võime saada, kui kummardame teisi isandaid ja jumalaid peale elava Jumala?
- 7. Mis oli Jeesuse relvaks võitluses saatana vastu?**
  - Mis on sinu relvaks, kui võitled patu ja kiusatustega?
- 8. Jeesus võitis oma võitluse saatana vastu. Miks pidi ta hiljem kandma karistust, mis on mõeldud kiusatusele järele andnutele?**
  - Missugune Jumal oleks Jeesus olnud, kui teda ei oleks kiusatud?
  - Missugune kristlane sina oleksid, kui sind poleks kiusatud?

RÕÕMUSÕNUM: Rühmajuht loeb Hb 2: 18.

5. MÄEJUTLUSEST (Mt 5: 21–32)

TAUSTAST: Mooses andis Seaduse Siinai mäelt. Jeesus, “uus Mooses”, andis mäejutlusega uue sügavuse vana Seaduse tõlgendamisele.

- 1. Mis on ühist vihal ja mõrval (21-22)?**
  - Kas sind on kunagi kutsutud “lolliks” või “peast segaseks”? Mis tunne sul siis oli?
  - Kuidas järjepidev “lolliks” kutsumine mõjutab lapse hingeelu?
- 2. Millise karistuse sina isiklikult määraksid nende pattude eest, millest on räägitud salmides 21-22?**
  - Millise karistuse määraksid siis, kui on eksitud inimese vastu, keda sa armastad?
- 3. Miks tuleb enne ära leppida, kui läheme “oma andi altarile viima” (23-24)?**
  - Miks Jeesust ei huvita, kes on süüdi? Miks ta käsib oma kuulajail astuda esimese sammu leppimise suunas, isegi kui nad ei ole süüdi (23–25)?
  - Mis juhtuks sinu peres, koolis või tööl, kui hakkaksid tegutsema nii, nagu Jeesus siin õpetab?
- 4. Aga kui Jeesus oleks hoopis öelnud: “Kui su vennal on midagi sinu vastu, siis unusta see, ära mõtle selle peale!” Kas sul oleks kergem täita seda käsku kui seda, mille Jeesus tegelikult andis?**
  - Mis juhtub inimesega, kes ei anna kunagi andeks sellele, kes teda on haavanud?
  - Kes on see inimene, kellele Jeesus täna paluks sul andeks anda? (Võid vastata vaikselt, mõttes.)
- 5. Miks peab Jeesus kujutluses tehtud pattu sama halvaks, kui tegelikult sooritatut (27-28)?**
  - Tuleta meelde olukord, kus su silm või käsi meelitas sind pattu tegema. Millisel konkreetsel viisil oleksid siis võinud hoiduda patustamast (29-30)?
- 6. Mida Jeesus tegelikult õpetab abielulahutusest (31-32)? Järgi teksti!**
  - Kujuta ette olukorda, kus abielus olev inimene armub kellessegi kolmandasse. Millist kasu toob see kõigile asjaosalistele, kui ta otsustab järgida Jeesuse käsku?
- 7. Mis on kõige suurem erinevus Jeesuse ja praeguse aja mõtteviisi vahel, kui räägitakse abielust?**
- 8. Kuidas seletaksid seda teksti inimesele, kes väidab, et on alati elanud mäejutluse põhimõtete järgi? Aga sellele inimesele, kes on lootust kaotamas, sest ei ole suutud nende käskude järgi elada?**

RÕÕMUSÕNUM: Jeesust karistati kõigil viisidel, mida tänane tekst mainib, alates kohtumõistmisest kuni tulepõrguni. Tema pidi maksuma viimse kui sendi sellest võlast, mida meie oleme Jumala ees tema käske rikkudes kasvatanud (vrd salm 26).

6. ÄRA HÄDALDA EGA MURETSE (Mt 6: 25–34)

TAUSTAST: “Jumala riigi õiguse” otsimine (33) tähendab täieliku puhtuse taotlemist mõtetes, sõnades ja tegudes. Ainult selline inimene kõlbab Jumalale ja pääseb taevasse.

- 1. Loetle oma sõnadega need asjad, mille pärast muretsemise Jeesus siin tekstis ära keelab.**
  - Mis Jeesuse poolt mainitud asjadest teeb sulle praegusel hetkel kõige rohkem muret?
  - Kuidas muutuks sinu elu, kui lakkaksid muretsemast selles tekstis mainitud asjade pärast?
- 2. Mis juhtub perega, mille üks liige kogu aeg muretseb raha, tervise, tuleviku jms pärast?**
  - Kuidas mõjutab muretsemine meie ihulikku tervist?
- 3. Mis on muretsemisel ühist uskmatusega?**
  - Kuidas võiksime vähendada hädaldamist ja sellest põhjustatud uskmatust oma elus?
- 4. Otsi üles kõik töötused, mis Jeesus selles tekstis oma jüngritele annab.**
  - Millist neist töötustest on sul kõige kergem uskuda? Aga kõige raskem?
- 5. Loe salmid 31-32. Mis on see asi, mida tunned vajavat praegusel hetkel kõige rohkem? (Võid vastata vaikselt, mõttes.)**
  - Kas sa usud, et sinu Taevane Isa tõepoolest teab, et sa eelpool mainitud asja vajad? Põhjenda oma vastust.
- 6. Mida tähendab “esvalt Jumala riigi otsimine” praktikas (33)?**
  - Mida otsid sina oma elus esvalt, enne muid asju? (Võid vastata vaikselt.)
- 7. Mida tähendab praktikas, et otsime Jumala õigust, mitte iseenda oma (33b)?**
  - Kui oled kogenud, mis tunne on lõpetada oma õiguse taotlemine ja hakata otsima Jumala õigust, siis räägi sellest kogemusest teistele.
- 8. Mida tähendab 34. salm?**
  - Meenuta sellist aega oma elus, mil muretsesid eriti palju tuleviku pärast. Mida sa oleksid pidanud selles olukorras hädaldamise asemel tegema?
  - Tundes väga hästi sinu praegust olukorda, ütleb Jeesus sulle ometi salmide 33-34 sõnad. Mida sa talle vastad?

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus otsis alati esvalt Jumala riiki, kuid ometi anti talle tänases tekstis lubatu asemel hoopis ristipuu. Sellel puul rippudes kandis ta karistuse, mis oleks pidanud osaks saama meile meie alalise muretsemise ja uskmatuse pärast. Just sellepärast võtab ta täna vastu ka need inimesed, kes ei ole suutnud lõpetada homse pärast muretsemist.

7. VALEPROHVETEID (Mt 7: 15–23)

TAUSTAST: Prohveti töö oli kuulutada Jumala sõna oma aja inimestele. Võime sobitada seda teksti kõigi nende kirikuõpetajate ja ilmikutega, kes meile tänapäeval Jumala sõna kuulutavad.

- 1. Proovi leida sellest tekstist võimalikult palju põhjuseid, mille tõttu valeprohveteid on raske õigetest eraldada?**
  - Kas selle teksti järgi tegutsevad valeprohvetid kiriku sees või väljaspool seda?
- 2. Kuidas võib sinu arvates käituda kirikus selline prohvet, kes tegelikult on hunt lambanahas (15)?**
  - Mis sa arvad, kas valeprohvet ise teab, et ta on valeprohvet? Põhjenda oma vastust.
  - Mis on vili, mille põhjal me võime prohveti üle otsustada (16-20)? Too mõni konkreetne näide.
- 3. Kus esineb tänapäeval selliseid ilminguid, millest räägib 22. salm (ennustamist, kurjade vaimude väljaajamist, vägevaid tegusid)?**
  - Mispärast kritiseerib Jeesus inimesi, kes teevad tema nimel suuri tegusid (23)?
  - Millise mõõdupuu järgi peame otsustama nende inimeste üle, kes tänapäeval teevad kristlaskonna keskel imesid?
- 4. Mis on valeprohvetite arust usu peaesmärk?**
  - Kujuta ette inimest, kes käib vaid “imede koosolekutel”. Mis jääb tema usus vajaka?
- 5. Milline on valeprohvetite suhtumine pattu (21, 23)?**
  - Miks valeprohvetid ise ei mõista, et nad on ülekohtutegijad?
- 6. Millisel eesmärgil ei kasuta valeprohvetid Jeesuse nime?**
  - Rühmajuht loeb Rm 10: 13. Mis vahe on Jeesuse nime kasutamisel ja appihüüdmisel?
- 7. Kuidas õpib Jeesus tundma enda omasid (23)?**
  - Miks ei tunne Jeesus inimesi, kes on koguni teinud imesid tema nimel?
  - Kuidas võime täna teada, kas Jeesus tunneb meid kohtupäeval?
- 8. Mida jutlustab õige prohvet patustele, “luuseritele”, parandamatult haigetele jne?**
  - Kelle kohus on tänapäeval hoiatada kristlasi valeprohvetite eest?

RÕÕMUSÕNUM: Saatan ei saa kunagi olla hunt Jumala Talle riietuses, sest tema ihus ei ole haavaarme. Valeprohvetite suur viga on see, et nad ei tunnista oma patte ega vaja järelikult ka Jeesust Jumala Tallena, ristil surnud vabastajana.

8. ROOMA OHVITSER (Mt 8: 5–13)

TAUSTAST: Väeülem tegutses Kapernaumas okupatsioonivägede esindajana. Vägagi tõenäoliselt oli ta tapnud inimesi relvastatud kokkupõrgete käigus ja surmanuhtlusi täide viies. Rooma sõdurite usk oli keisri teenimine. Rühmajuht seletab lühidalt, kes olid Aabraham, Iisak ja Jaakob.

1. **Meie teksti väeülem võis olla kuulnud elavast Jumalast oma (juudi rahvusest) teenrilt. Mis võisid olla teised võimalikud põhjused, et ta oli oma teenrisse nii kiindunud (5-6)?**
2. **Juudid ei käinud tavaliselt võõramaalaste kodudes, sest see tegi nad usulises mõttes ebapuhtaks. Millised põhjused võisid väeülemal veel olla, miks ta tundis, et ei ole väärt Jeesust oma kodus vastu võtma (7-8)?**
3. **Kirjelda väepealiku usku sel ajal, kui ta alles lähenes Jeesusele.**
  - Kas sina usud, et üksainus sõna Jeesuse suust võiks lahendada sinu kõige raskema probleemi (8)?
4. **Mida ühist oli väepealikul enda meelest Jeesusega (9)?**
  - Kuidas võis väepealik näha Jeesuse nähtamatut armeed, mida keegi teine ei näinud?
  - Kas usud, et Jeesus võib tänagi saata ühe nähtamatutest inglitest aitama seda inimest, kelle pärast sina oled palvetanud? Põhjenda oma vastust.
5. **Evangeeliumid räägivad vaid kahest korrast, kus Jeesus imestas kellegi usu suuruse üle. Mida oli siis nii erilist selle väepealiku usus (8–10)? (Milles seisneb erinevus imesse uskumise ja Jeesuse sõnasse uskumise vahel?)**
  - Kas arvad, et mees ise teadis, et tal on suur usk?
  - Kui sina oled mõnikord suutnud uskuda Jeesuse sõnasse, enne kui kogesid tema abi, siis räägi sellest kogemusest.
6. **Salmides 11-12 annab Jeesus mõista, et muude uskude juurest tulnud paganatel on temasse lihtsam uskuda kui nendel, kes juba tunnevad Piiblit. Millest see võib olla tingitud?**
  - Millise kriteeriumi järgi otsustatakse, kes pääsevad taevariiki ja kes tõugatakse välja pimedusse (põrgusse)?
7. **Jumal töötas anda Messia ja oma maa Aabrahamile, Iisakile ja Jaakobile. Mille poolest meenutab väepealiku usk nende meeste usku?**
8. **Väepealik ei olnud kohal nägemas, mis tema teenijaga sündis. Millises olukorras võis ta arvata teenija olevat, kui ta koju naasis (13)?**
  - Jeesus ütleb ka sinule 13. salmi sõnad. Mida need täna sulle tähendavad?

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus tõugati Jumala riigist “välja kaugele pimedusse, kus on ulumine ja hammaste kiristamine” (12). Sel viisil hankis ta passi Rooma väepealikule ja ka teistele paganatele, kellel algselt ei olnud mingisugust õigust saada tema riigi kodanikuks.

9. MATTEUSE KUTSUMINE (Mt 9: 9–13)

TAUSTAST: Jeesuse ajal oli üheskoos söömine juutidele sõpruse märgiks. Usklikud inimesed pidasid tõlnereid endist halvemaks, kuna need olid sageli rahaasjades ebaausad. Matteust peetakse sellesama evangeeliumi kirjutajaks, mida oleme uurimas.

- 1. Kujuta ette maksukoguja Matteuse argipäeva. Mida head ja mida paha see sisaldas?**
  - Milline võis olla Matteuse jumalasuhe sellal, kui ta töötas maksukogujana?
  - Milliseid sõnu võis Matteus oodata Jeesuse poolt, kui too astus sisse tema “kontorisse”?
- 2. Miks Jeesus ei küsinud Matteuselt: “Kas sa tahaksid saada minu jüngriks?”?**
  - Mida võis Matteus tunda, kui kuulus õpetaja ja imetegija kutsus teda enda järgijate hulka?
  - Miks tahtis Jeesus valida oma jüngrite hulka ka ühe tõlneri, ehkki ta teadis, et teda hakatakse seetõttu kritiseerima?
  - Miks Jeesus tahtis või tahab teha sinust oma jüngrit?
- 3. Mida mõtlesid Matteuse töökaaslased, kui ta lõpetas töö, jättes oma töölauagi koristamata?**
  - Kuidas oli Matteusel julgust loobuda heast töökohast ja regulaarsetest sissetulekutest?
  - Mis sai Matteus nende asjade asemele, mis ta kaotas, kui hakkas Jeesust järgima?
  - Jeesus ütleb praegu sullegi võib-olla esimest, võib-olla sajandat korda: “Järgi mind!”. Mida sina talle vastad?
- 4. Kuidas muutus Matteuse naise ja laste elu, kui kogu pere oli usklikuks saanud?**
  - Miks tahtis Matteus korraldada õhtusöögi Jeesusele ja kutsuda kohale ka oma endised kolleegid (10)?
- 5. Nimeta meie ühiskonnas inimrühmi, kellega “korralikud inimesed” ei taha mingit tegemist teha?**
  - Miks tahtis Jeesus igasuguste inimestega läbi käia?
- 6. Mida mõtles Jeesus salvidega 12-13?**
  - Kumba nendest kahest rühmast kuulud sina enda arvates: tervete või haigete, õigete või patuste hulka? (Võid vastata vaikselt, mõttes.)
  - Mõttele selle teksti alusel, miks sinu elus on olnud haigust ja pattu?
  - Miks on mõnikord lihtsam Jumalale midagi ohvriks tuua kui osutada ligimestele halastust (13)?
- 7. Miks Jeesust, “arsti”, pidi haigusega löödama? Miks teda, ainsat õiget, pidi patuste hulka arvatama? (Vrd Js 53: 10–12.)**

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus ise oli täiuslik ohver – seetõttu ei oota Jumal meilt enam muud ohvrit kui seda, et kasutame oma elu ligimese teenimiseks.

10. PÜSIVUS KANNATUSTES (Mt 10:16–31)

- 1. Mil määral kohtab kristlane sinu meelest pilkamist ja vaenu tänapäeva ühiskonnas?**
  - Mille pärast kristlasi tänapäeval kõige rohkem kritiseeritakse?
- 2. Mis saab tavaliselt osaks lammastele huntide keskel (16)?**
  - Mida peab silmas Jeesus, kui ta ütleb, et läkitab oma jüngrid kui lambad huntide keskele?
  - Kuidas võiksime olla targad nagu maod ja tasased nagu tuvid?
- 3. Millistes “seaduserikkumistes” Jeesuse jüngrid süüdistatakse, kui neid viiakse kohtu ette (17–22)?**
  - Kui sina teaksid, et sind viiakse usu pärast kohtu ette, kas arvad, et suudaksid mitte ette muretseda, kuidas ennast kaitsta (19-20)?
- 4. Milline ühiskond paneb pereliikmed üksteisega käituma 21. salmis kirjeldatud viisil?**
  - Mis paneb inimese oma veendumustele kindlaks jääma isegi juhul, kui kõik ülejäänud on teisel seisukohal (22)?
  - Kuidas arvad end käituvat, sattudes usu pärast tagakiusu alla?
- 5. Kuidas võiks 23. salmi sobitada tänapäevaeluga?**
- 6. Mida tähendab jüngritele teadmine, et nende õpetaja on enne neid talunud samasugust tagakiusu (24-25)?**
- 7. Kujuta ette kahte inimest tagakiusu keskel: üks on veendunud, et tõde veel ükskord võidab ja vale paljastatakse. Teine ei ole selles sugugi kindel. Missugune erinevus on nende kahe inimese olukorras (26)?**
- 8. Proovi leida tekstist võimalikult palju põhjuseid, miks kristlane ei pea kartma tagakiusu (26–31).**
  - Mida peab kristlane tegema ka tagakiusu keskel (27)?
- 9. Kas Jeesus peab 28. salmis silmas Jumalat või kuradit?**
  - Kuidas mõjutab inimese käitumist see, kas ta kardab tagakiusu keskel ainult Jumalat, või ka kuradit?
  - Mis on 28. salmi põhjal inimelu ainus tõeline õnnetus?
- 10. Jeesus möönab, et vaenlane võib tappa kristlasegi (28). Kuidas siis võime sobitada salme 29–31 märtrite, nt Ristija Johannese eluga?**
  - Miks ei või tagakius kunagi hävitada tõelist Kristuse kogudust?
  - Jeesus ütleb täna ka sinule salmide 30-31 sõnad. Mida need tähendavad sulle sinu praeguses elu olukorras?

11. RÕÕMUSÕNUM VAESTELE (Mt 11: 1–6)

TAUSTAST: Ristija Johannes oli sel ajal umbes 30-aastane. Ta oli mõni aeg tagasi ristinud Jeesuse ja näinud Püha Vaimu taevast tema peale laskuvat. Jeesus tsiteerib oma vastuses prohvet Jesaja sõnu. Rühmajuht loeb Js 35: 5, 6 ja 61: 1.

- 1. Ristija Johannes pandi vangi keset õitsvat evangeliseerimistööd, kuna ta oli hukka mõistnud nelivürst Heroodese abielurikkumise. Millised seigad selles olukorras võisid olla Johannesele eriti raskesti talutavad?**
  - Kui Johannes esimest korda Jeesust nägi, ütles ta: “Vaata, see on Jumala Tall, kes kannab ära maailma patu!” (Jh 1: 29). Miks ta nüüd kahtleb oma varasemas veendumuses?
- 2. Millise järelduse oleks Johannes pidanud tegema oma elu kohta, kui oleks selgunud, et Jeesus ei olegi Kristus?**
  - Millises olukorras oled sina ehk Jeesuse jumalikkuses kahelnud?
- 3. Kas arvad, et Johannes lootis, et Jeesus tuleb ja vabastab ta ime läbi vanglast (2-3)? Põhjenda oma vastust.**
  - Miks Jeesus ei käinud Johannest vanglas vaatamas?
- 4. Miks Jeesus ei vastanud Johannese küsimusele lihtsalt nii: “Jah, mina olen. Te ei pea kedagi teist ootama”? (Miks tahtis Jeesus vastata Vana Testamendi tsitaadiga?)**
  - Mis tunne sinul on, kui saad oma murede keskel sõbralt lohutuseks Piibli kirjakohta?
  - Miks Jeesus jättis Jesaja kirjast ära lubaduse vangide vabastamise kohta (vrd Js 61: 1)?
- 5. Mida võis Jeesuse vastusest Johannes enese kohta käivaks lugeda?**
  - Sõna “evangeelium” tähendab kõigepealt pattude andeksandmist (5). Millise patu pärast vajas Johannes selles olukorras Jumala andestust?
  - Miks peab Jumal sageli tegema oma lapsed sama “vaesteks”, kui Johannes oli vanglas?
- 6. Mida tähendavad Jeesuse sõnad 6. salmis?**
  - Kuidas tuleks meil selle teksti järgi toimida, kui pahandame viisi üle, kuidas Jumal meid ja meie lähedasi kohtleb?
- 7. Mis te arvate, kuidas Johannes mõistis Jeesuse vastust? (Kas ta sai rahu enne oma surma?)**
  - Johannes oli olnud usklik kogu oma eluaja. Kuidas muutus tema usk selle viimase kontakti mõjul, mis tal Jeesusega oli?
- 8. Mida võis Johannes mõelda elust ja surmast sel hetkel, kui Heroodese timukad tulid tal pead maha raiuma?**

RÕÕMUSÕNUM: Jeesuse töö oli “viia rõõmusõnumit alandlikele, parandada neid, kel murtud süda, kuulutada vabastust vangidele ... trööstida kõiki leinajaid” (Js 61: 1–3). Seda kõike tahab ta teha sinulegi tänasel päeval – oma sõna kaudu.

12. KERGE KOOREM (Mt 11: 28–30)

TAUSTAST: Ike tähendab puust seadeldist, mis ühendab kaht härğa, kui nad atra või koormat veavad.

- 1. Millised on levinumad koormad, mida inimesed meie päevil kannavad?**
  - Kujuta ette oma praeguse hetke koormat seljakotina, mida pead seljas tassima. Kui suurim võimalik kott kaaluks sada kilo, siis kui palju sinu oma hetkel kaalub?
- 2. Mille poolest erineb patukoorem raskustest, mida toovad kaasa katsumused? (Kumba on sul raskem kanda: halba südametunnistust või kannatusi?)**
- 3. Kujuta ette oma elu ilma ühegi koormata. Mis oleksid sellise elu head ja halvad küljed?**
- 4. Milline inimene suudaks sinu meelest sinu koormaid koos sinuga kanda?**
  - Mida see praktikas tähendab, et lähed Jeesuse juurde ja paned oma koorma tema ette?
- 5. Mida mõtleb Jeesus 29. salmiga?**
  - Kas sinu hing on leidnud hingamise? (Võid vastata vaikselt, mõttes.)
  - Miks võib ainult alandlik inimene leida hingamise? (Miks paljud kibestuvad, kandes oma koormaid?)
  - Kuidas saaksime nii tasasteks ja alandlikeks, nagu oli Jeesus?
- 6. Mida mõtleb Jeesus, üteldes, et võtaksime eneste peale tema ike? (Mis on Jeesuse ike? Kuidas see erineb meie endi koormatest?)**
  - Kuidas muutub meie olukord, kui kanname iket üheskoos Jeesusega?
- 7. Mida mõtleb Jeesus, öeldes et tema ike on hea ja koorem on kerge (30)?**
- 8. Mida teevad oma koormatega need inimesed, kes ei taha neid kanda Jeesuse ette?**
  - Miks ka meie, kristlased, ei kanna alati oma koormaid Jeesuse ette?
- 9. Kui palju võiks sinu koorem saada kergemaks, kui selles ei oleks enam südametunnistuse piina ega sulle kannatusi põhjustanud süüdlaste otsimist?**
  - Kui palju võiks see sinu koormat kergendada, kui suudaksid uskuda, et Jeesus muudab selle heaks kõigile osapooltele?

RÕÕMUSÕNUM: Rühmajuht loeb Jh 19: 17. Jeesuse rist oli maailma kõige raskem koorem, sest see sisaldas lisaks meie pattudele ka kõik meie koormad ja kannatused.

13. TÜHJAD SÕNAD (Mt 12: 33–37)

TAUSTAST: Enne arutluse alustamist meenutage veidi, milliseid sõnu olete läinud nädala jooksul öelnud.

- 1. Millises olukorras on sul kõige raskem talitseda oma keelt?**
  - Kas on olemas mõni inimene, kellega sa räägiksid teisiti, kui saaksid elu uuesti elada? (Võid vastata ka vaikselt, mõttes.)
- 2. Miks on Jumala ees meie sõnad sama tähtsad kui meie teod?**
  - Mille poolest meenutavad sõnad puu vilja (33)?
  - Kuidas võib halb puu muutuda heaks?
  - Kuidas võib halb inimene muutuda heaks?
- 3. Jeesus kasutab karme sõnu, kutsudes oma kuulajaid “rästikute sooks”. Mida ühist on mürkmaol ja sellel, kes räägib halba (34)?**
  - Mida mõtleb Jeesus lausega: “Suu räägib sellest, millest süda on tulvil” (34)?
  - Testi oma südant 34. salmi abil: mida see on täis? (Võid vastata vaikselt.)
- 4. 35. salmis annab Jeesus mõista, et igal inimesel on südames “ladu”. Milliste asjadega inimesed selle ruumi tavaliselt täidavad?**
  - Mõtle, mida räägid Jeesusest või Jeesusele. Mida näitavad sinu sõnad või nende puudumine sinu suhte kohta Vabastajaga?
- 5. Mis on tühjad sõnad (36)?**
  - Mis võiks olla tühjade sõnade vastand?
  - Miks me peame kohtupäeval aru andma “tühjadest” sõnadest ja mitte näiteks “halbade” sõnadest?
  - Mis juhtuks sinuga viimsel kohtupäeval, kui kohtuotsus tehtaks öeldud sõnade alusel?
- 6. Kas sinu meelest on võimalik pikalt peita teise eest seda, mis on südames? Kas suudad näiteks kõneleda sõbralikult nendega, kelle suhtes süda on täis viha ja kibestumist?**
  - Mida arvad inimesest, kes räägib võimalikult vähe, et ainult mitte öelda tühje sõnu?
- 7. Kui suure tõenäosusega suudad siit alates rakendada seda Jeesuse õpetust?**
- 8. Jeesus nimetas kord iseennast viinapuuks ja jüngreid selle oksteks (Jh 15: 1). Kuidas me siis võiksime kanda head vilja, olenemata halva tagavaradest meie südames?**

RÕÕMUSÕNUM: Kuigi Jeesuse süda oli täis ainult head, mõisteti ta hukka tema sõnade tõttu – jumala pilkamises. Jeesuse rist oli see puu, mis kandis meie tühjade sõnade kibeda vilja.

14. NISU JA RAIHEIN (Mt 13: 24–30 ja 36–43)

TAUSTAST: Raihein tähendab ilmselt ühte Palestiina taime, mis kasvamise ajal meenutab väga nisu. Selle seemnetes leidub mõnikord mürgist hallitusseent ja seetõttu püütakse raihein lõikusajal nisust eraldada.

1. TÄHENDAMISSÕNA (23-30)

- Millist kahju teeb umbrohi põllumehele?
- Milliseid motive võib olla inimesel, kes külvab naabri põllule umbrohtu?
- Kuidas sina reageeriksid, kui keegi üritaks saboteerida sinu tööd nagu naaber selles tähendamissõnas?
- Mis on üllatavat peremehe suhtumises naabri kuritöösse (28–30)?
- Miks on iga nisukõrs tähendamissõna peremehele nii tähtis (29)?
- Kui mitu tera keskmiselt üks nisuiva kasvades annab?

2. TÄHENDAMISSÕNA SELETUS (36-43). Pange tähele, et “põld” tähendab kaht asja: “maailma” (38) ja “Inimese Poja kuningriiki” (41), s.o kristlikku kirikut.

- Varem oli Jeesus nimetanud Jumala sõna seemneks. Miks kutsub ta nüüd inimesi seemneks (38)?
- Kes ja kuidas külvab inimesi (37, 39)?
- Mida räägib meile see tähendamissõna hingevaenlase tööviisidest?
- Mis on hingevaenlase eesmärk, kui ta külvab oma lapsi kõigist võimalikest paikadest just kristliku kiriku keskele?
- Milline oleks Jumala kogudus, kui seal ei oleks ühtegi valevenda?
- Miks ei saa me alati aru, kes on Jumala, kes saatana laps?
- Miks ei tohi saatana lapsi heita kirikust välja enne kohtupäeva?
- Kumb sort sina enda meelest oled: nisu või raihein? (Võid vastata vaikselt, mõttes?)
- Kas selle teksti põhjal võib keegi olla poolest saadik nisu, poolest saadik raihein? Põhjenda oma vastust.
- Milline on maailma lõpp (41–43)?
- Mis on see saak, mida Jumal tahab koguda oma aitadesse?

ÕIGED (43)

- Miks kasutab Jeesus äkki sõna “õige”, seletades tähendamissõna?
- Rühmajuht loeb Rm 4: 5. Kuidas saadakse õigeks Pauluse kirja järgi?

3. KOKKUVÕTVAD KÜSIMUSED

- Mis vahe on õigel kristlasel ja valevennal?
- Mis sa arvad, mida Jeesus soovib sinule isiklikult selle tähendamissõna kaudu öelda?

RÕÕMUSÕNUM: Jeesusele sai osaks raiheina saatus, kuigi ta tegelikult oli parim “nisuiva”, mida maailm kunagi on näinud. Just selle tõttu võibki ta nüüd meist, raiheinadest, teha nisuivasid ja koguda meid maailma lõpus oma riiki.

15. PEETRUS KÖNNIB VEE PEAL (Mt 14: 22–34)

TAUSTAST: Galilea järv on umbes 20x12 kilomeetri suurune. Mäekurust puhuv tuul võib mõnikord sellel järvel põhjustada ootamatu tormi. Neljas öövahikord algas kella kolmest öösel (25). Jüngrid olid selleks ajaks olnud järvel umbes üheksa tundi.

- 1. Miks saatis Jeesus jüngrid järvele, teades hästi, mis neid seal ootab (22)?**
  - Miks saadab Jeesus teinekord meidki “tormi” kätte?
- 2. Mõelge, mis tunne jüngritel oli ja mida nad tegid mässava tormi haardes tunnist tundi (24)?**
  - Mida võisid jüngrid mõelda Jeesusest, kes ei olnud tulnud nendega koos paati?
  - Mis sa arvad, mida Jeesus palus, palvetades sel ajal, kui tema sõprade elu oli ohus (23)?
- 3. Jüngrid ei võinud loomulikult aimatagi, et Jeesus suudab vee peal kõndida. Mida nad võisid temalt selles olukorras oodata?**
  - Mida sina ootad, et Jeesus teeks, kui sinu enda olukord tundub sulle lootusetuna?
  - Miks pidasid jüngrid Jeesust tondiks (26)?
- 4. Mis tunne teil oleks, kui kuuleksite Jeesuse häält oma tormide keskel ütlevat: “Olge julged, see olen mina, ärge kartke!”?**
  - Sõnad “see olen mina” on tegelikult Jumala nimi heebrea keeles (Jahve). Miks tahtis Jeesus neid sõnu kasutada just selles olukorras?
- 5. Püüdke leida võimalikult palju põhjuseid, miks Peetrus tahtis kõndida võimsate lainete peal samal ajal, kui paat kõikus pimeduses lainetel üles ja alla (27)?**
  - Kas arvad, et sina oleksid julgenud selles olukorras lainete peale astuda?
  - Miks Peetruse katse ebaõnnestus (30)?
- 6. Mis Peetruse usust veel puudus (31)?**
  - Mis vastuse annaksid sina Jeesusele, kui ta ütleks sulle 31. salmi sõnad?
  - Miks on tähtis, et meist igaüks õpiks realistlikult hindama, milline meie usk tegelikult on?
  - Missugune lohotus on selles loos inimesele, kes teab, et tal on vähe usku?
- 7. Miks tuli Jeesus aitama tormi käes hädas olevaid sõpru alles kell kolm öösel? (Milline tähtis õppetund oleks jüngritel jäänud saamata, kui Jeesus oleks varem tulnud? Vrd 31–33.)**
  - Miks tuleb Jeesus nii sageli ka meie “tormide” keskele üsna hilisel tunnil (mitte kohe algul)?

RÕÕMUSÕNUM: Mitte keegi ei ulatanud Jeesusele abikätt, kui tema sattus tormi (st Jumala viha) kätte. Selle hinna pidi ta maksma meie nõdra usu eest. Aga just seetõttu võib Jeesus täna ulatada päästva käe ka sellele, kes tunneb, et tal on liiga vähe usku.

16. SUUR HÄDA JA SUUR USK (Mt 15: 21–28)

TAUSTAST: Kaananlased olid olnud juba ammu ajast alates juutide peamised vaenlased. Tüüros ja Siidon asuvad Galileast 45–60 km kaugusel. Jeesus ei tahtnud, et keegi saaks tema sealviibimisest teada (Mk 7: 24). Rühmajuht kordab kogunemise alguses üle põhiasjad kuningas Taaveti kohta (22).

- 1. Kujutage ette, milline võis olla selle ema argipäev ja millised olid tema suhted teiste inimestega (tütrega, mehega, oma teiste lastega, naabritega jne).**
  - Milles võis ema ennast süüdi tunda?
  - Millistel meie aja emadel võib südames olla sama suur mure kui sellel naisel?
- 2. Kaanani naine teadis Jeesuse kohta fakti, mis suuremale osale juutidest ei olnud “kohale jõudnud”: nimelt et ta oli Taaveti poeg (22). Kuidas ta oli saanud jõuda sellele veendumusele?**
  - Miks see naine palus enda peale halastada (22)?
- 3. Mis olid Jeesuse kolm esimest vastust Kaanani naise appihüüdele (23–26)?**
  - Tavaliselt võttis Jeesus kõik abivajajad südamlilikult vastu. Miks ta siis sellesse naisesse nii osavõtmatult suhtus?
  - Mida teeksid, kui Jeesus kohtleks sind, nagu ta kohtles seda naist?
- 4. Mida mõtlesid jüngrid Kaanani naisest ja kogu olukorrast (23)?**
- 5. Kuidas Kaanani naine suhtus Jeesuse näilisse tõrjuvusse (23, 25, 27)?**
- 6. Mis võis Jeesuse südames juhtuda, kui ta ei vastanud naise appihüüdele?**
  - Miks Jeesus mõnikord ei vasta ka meie appihüüetele?
  - Miks peab iga inimese usk läbi katsutama?
- 7. Jeesus imetles vaid kahe inimese usku. Püüa leida tekstist võimalikult palju märke suurest usust (28)?**
- 8. Mida peetakse tavaliselt inimsüdames sündiva suure usu põhjusteks?**
  - Rühmajuht loeb Mk 7: 30. Kuidas võis ühel paganast emal olla suur usk juba enne seda, kui ta oli näinud imet sündivat?
  - Millises olukorras me ise vajaksime suurt usku?
- 9. Mis oli Jeesuse ainukese “välisreisi” eesmärk?**

RÕÕMUSÕNUM: Ristil rippudes pidi Jeesus uskuma vaikivasse Jumalasse, vrd Ps 22: 2-3, 25. Sel hetkel meenutas Jeesuse usk palju Kaanani naise usku. Ent erinevus nende kahe olukorras seisnes selles, et Jeesuse ees vaikis Jumal viha, mitte armastuse pärast.

17. SIIMONAST TEHAKSE KALJU (Mt 16: 13–23)

TAUSTAST: Uue Testamendi tiitel “Kristus” tähendab sama kui “Messias” Vanas Testamendis, eesti keeles “võitnud isik”. Kuningaid ja ülempreestreid võiti õliga, kui neid ametisse pühitseti.

- 1. Mida arvad väitest “igäuks saab õndsaks oma usu kaudu” tänase teksti põhjal (13–17)?**
  - Miks on kristluses usutunnistuse sisu otsustava tähtsusega asi?
- 2. Mida oleks sinu meelest olnud kõige kergem uskuda: kas seda, et Jeesus on prohvet Eelija (kes oli surnud 800 aastat tagasi), prohvet Jeremija (surnud 600 aastat tagasi), paar aastat varem tapetud Ristija Johannes või et ta on Kristus, Jumala Poeg?**
  - Kas sinu meelest võib kutsuda kristlasteks neid inimesi, kes vastavad 14. salmis toodud viisil? Miks?
- 3. Miks enamus inimesi sellel ajal ei mõistnud, et Jeesus on Kristus, Vanas Testamendis ettekuulutatud Messias – hoolimata kõigist tema tehtud imedest?**
- 4. Kuidas võib leida inimene õige, päästva usu tänase teksti järgi (17)?**
- 5. Mis tunne sul oleks, kui sind nimetataks kaljuks?**
  - Mis tunne võis Peetrusel olla, kui Jeesus nimetas ta kaljuks?
  - Mõned arvavad, et Jeesus mõtles kalju all Peetrust ennast. Teised jälle usuvad, et kalju tähendas Peetruse usutunnistust 16. salmis. Mis sina arvad?
- 6. Mida tähendab sinu meelest 19. salm? (Mis on taevariigi võtmed? Kelle käes nad tänapäeval on?)**
- 7. Miks oli Peetrusel nii raske uskuda, et Jeesusele sünnib see, mida ta 21. salmis ennustas?**
  - Võrdle salme 17 ja 23. Kust pärinesid Peetruse sõnad?
  - Mis oli Peetruse usupuudu veel usutunnistuse järelgi?
- 8. Kuidas võib Jeesus nimetada sedasama inimest nii kaljuks kui ka vastupanijaks (vanemas tõlkes saatanaks)?**
  - Mille järgi saame aru, et Peetruses siiski kurja vaimu ei elanud?
  - Mida üritas saatan Peetruse kaudu korda saata?
  - Mis viisil meie ise võime saatanat tööd teise inimese elus edasi viia?
- 9. Mis erinevus on 23. salmis mainitud kahe mõtteviisi vahel?**
  - Kumb mõtteviis on tänapäeva kristlaskonnas enam levinud?
  - Kuidas kohtleb Jeesus inimesi, kes on edasi viinud saatanat tööd teise inimese elus?

RÕÕMUSÕNUM: Loe 21. salmi nii, et lisad sellele sõnad “Peetruse ja minu pattude pärast”.

18. JEESUS MUUTUB JUMALA SARNASEKS (Mt 17: 1–9)

TAUSTAST: Mooses ja Eelija olid tahtnud Jumalat näha sadu aastaid enne seda sündmust, aga ei saanud selleks luba. Vana Testamendi järgi pidi Jumalat näinud patune surema. Nende kahe surma kohta vt 5Ms 34: 1–6 ja 2Kn 2: 11. Meie teksti mägi võib olla Hermoni mägi (kõrgus 2760 m). Vt kaarti.

- 1. SALM. Mis tunne võis kolmel jüngril olla, kui Jeesus valis mäkkeronimisel just nemad oma kaaslasteks?**
  - Kujutage ette, kuidas nägi välja kõrgesse mäkke ronimine tolle aja varustusega?
- 2. SALM. Kas sa oled kunagi soovinud, et saaksid näha Jumalat? Kui oled, siis millises olukorras?**
  - Miks just Jeesuse nägu ja riided muutusid?
  - Miks tahtis Jumal näidata oma Poja jumalikku olemust patustele inimestele vähemalt ühel korral?
  - Miks jüngrid ei surnud, kuigi nägid püha Jumalat?
- 3. SALM. Miks pidi Jeesuse kirkastamise tunnistajateks olema ka kaks Vana Testamendi esindajat?**
  - Mõtlege, miks Jumal valis selleks just Moosese ja Eelija.
  - Mis tunne neil võis olla näha Messiat, kelle tulekut nad olid ennustanud ja oodanud?
- 4. SALM. Mis oli selles olukorras jüngrite meelest eriliselt hea?**
  - Kui sul on olnud nii hea vaimulik kogemus, et sa ei ole sugugi tahtnud pärast seda argipäeva tagasi pöörduda, siis räägi sellest teistele.
  - Kuidas mõtles Peetrus, et nad võiksid sellest päevast alates elada kõrge mäe tipus?
- 5. SALM. Mida pilv selles olukorras tähendas?**
  - Miks Jumal ei öelnud “kuulake tema sõna”, vaid “teda kuulake”?
  - Võrdle seda situatsiooni olukorraga, mil Jumal andis kivist käsulauad Siinai mäel. Milline erinevus on nendes sündmustes?
- 6. SALM. Peetrus oli hetk tagasi öelnud, et tal on hea olla. Mida ta nüüd kartis?**
  - Kas püha Jumala lähedal on olla hea või halb?
  - Kumma Jeesusega on sinu meelest kergem asju ajada: kas sellega, kellel on puusepa riided, või sellega, kellel on jumaliku õiguse valge rüü? Põhjenda oma vastust.
- 7. SALMID 7–9. Mis tähtsus oli sellel, et Jeesus puudutas oma jüngrid?**
  - Mis sa arvad, kas jüngrid olid kurvad või rõõmsad selle üle, et Mooses ja Eelija olid kadunud?
  - Miks Jeesus ei tahtnud, et sellest räägitaks teistele, isegi mitte ülejäänud üheksale jüngrile?

RÕÖMUSÕNUM: Jeesus tuli alla kirkastusmäelt ja hakkas liikuma teise mäe, Kolgata, suunas. Seal pidi ta alasti surema, et ta võiks anda säravvalged riided meile, patustele.

19. SÜDAMETU SULANE (Mt 18: 21–35)

TAUSTAST: Selles tähendamissõnas märgib kuningas Jumalat, sulased meid, inimesi, võlg meie patte ja vangikong põrgut. Üks talent on seitsmeteistkümne aasta palk (24). Sada teenarit on umbes kolme kuu palk (28).

1. Kui mitu korda on sinu meelest võimalik anda teisele inimesele andeks, kui ta eksib sinu vastu üha uuesti (21)?

2. TÄHENDAMISSÕNA

- Kui suur summa oleks 10000 talenti praeguses rahas (23-24)?
- Kuidas võib üks inimene kulutada ära sellise summa raha?
- Mida arvad kuninga määratud kohtuotsusest? Kas see on õiglane või mitte (25)? Põhjenda oma vastust.
- Miks ei palunud sulane kuningalt oma võla kustutamist (26)?
- Mis viisil võis sulane lootuda hankida 10000 talenti, et maksta oma võlg tagasi (26)?
- Leidke erinevaid põhjuseid, miks võla kustutamine ei teinud sulast rõõmsaks ja tänulikuks (27-28)?
- Kui pika aja jooksul on võimalik säästa raha kolme kuu palga võrra (29)?
- Mis oleks esimese sulasega juhtuma pidanud, et ta oleks oma töökaaslase võla kustutanud (30)?

3. TÄHENDAMISSÕNA SELETUS

- Mida ühist on patul ja võlal?
- Kui kujutleda, et jääd Jumalale võlgu sada krooni iga vale eest, paarsada iga ebapuhta mõtte eest, kümme tuhat teise inimese vihkamise eest jne, siis kui palju arvad end praegu olevat Jumalale “võlgu”?
- Kuidas me tavaliselt ennast õigustame, kui ei taha anda teisele inimesele tema patte andeks?
- Mis on valesti sellise inimese usus, kes vastab Jumalale samamoodi nagu tähendamissõna sulane oma isandale (26)?

4. KOKKUVÕTE

- Kas südametu sulane märgib sinu meelest usklikku kristlast või inimest, kes Jumalasse ei usu? Põhjenda oma väidet.
- Milline erinevus on nende kahe inimese olukorras, kellest üks ei taha oma ligimesele andeks anda ja teine ei suuda, kuigi tahaks?
- Kuidas võib inimese süda muutuda andestavaks selle tähendamissõna järgi (32-33)?
- Jeesus palvetas ka nende eest, kes naelutasid ta ristile. Miks teda siis karistati nagu halastuseta sulast selles tähendamissõnas (34-35)?

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus vahetas kohad meiega, võlgades sulastega, ja maksis meie võlad ning kogu inimkonna võla viimse pennini. Maksevahendiks, mille abil meie patuvõlg kustutati, ei olnud kuld ega hõbe, vaid Jeesuse kallid veri (1Pt 1: 18-19).

20. ABIELUST JA VALLASPÕLVEST (Mt 19: 1–12)

1. ABIELU LAHUTAMISEST 1–9

- Miks huvitas varisere küsimus abielu lahutamisest (3)?
- Mida inimesed arvavad lahutusest meie ajal?
- Mis juhtub abielludes Jeesuse sõnade järgi (4-5a)?
- Rühmajuht loeb 5Ms 24: 1. Mida Mooses täpselt käskis ja mida ta lubas? Võrrelge tema sõnu variseride tõlgendusega 7. salmis.
- Otsige tekstist kõik põhjused, millega Jeesus põhjendab abielu eluaegset kestvust (4, 5, 6, 8, 9)?
- Miks lubab Jeesus lahutada ainult uskmatuse tõttu (9)?
- Millised tagajärjed ühiskonnale on abielulahutuste tavaliseks muutumisel, levimisel?

2. UUESTI ABIELLUMINE 9-10

- Võrrelge salme 8-9 Mt 5: 32-ga. Milline on Jeesuse seisukoht uuesti abiellumise kohta, kui endine abikaasa veel elab? Püsige tekstis!
- Rühmajuht loeb 1Kr 7: 10-11 ja Rm 7: 2-3. Mida õpetab Paulus uuesti abiellumise kohta, kui endine abikaasa veel elab?
- Kuidas reageerisid jüngrid sellele Jeesuse õpetusele (10)?
- Miks on Piibli õpetus abielust ja lahutusest tänapäeval isegi kristlikes ringkondades maha vaikitud?

3. VALLASPÕLVEST 11-12

- Mida tähendab, et mõni on abieluks kõlbmatu juba emaihus alates?
- Kuidas võivad teised inimesed teha oma ligimese abieluks kõlbmatuks?
- Mida praktikas tähendab see, et mõni on ise end kohitsenud taevariigi pärast?

4. KOKKUVÕTE

- Mida sina arvad: kas inimene võib elada täisväärtuslikku elu, jättes seksuaalsuse oma elust täiesti välja? Põhjenda oma seisukohta.
- Mis on Jeesuse meelest tähtsam kui õnneliku abielu sõlmimine?
- Kelle kasu Jeesus silmas pidas, kui andis nii jäigad raamid suheteks teise sugupoolega?
- Mida peaks tegema selline inimene, kes ei ole täitnud Jeesuse käskke?
- Kuidas muudab see, kui inimene ei tunnista Jeesuse õpetust abielust, tema suhtumist Piiblisse?

RÕÕMUSÕNUM: Rühmajuht loeb Jh 8: 4–11.

21. VEEL EI OLE LIIGA HILJA! (Mt 20: 1–16)

TAUSTAST: Teenar oli töölise tavaline päevapalk. Kellaegade kohta vt. 3. salmi seletust Piiblis. Täheandamissõna isand on teadagi Jumal ja viinamägi tähendab tema riiki.

1. TÄHENDAMISSÕNA

- Kui mitu korda käis isand töömehe palkamas (1–6)?
- Miks avaldas isand palga vaid esimesele rühmale ja teistele mitte (2, 4)?
- Too välja võimalikke põhjuseid, miks kõik ei olnud turul tööd otsimas kohe hommikul kell kuus.
- Miks ei palganud isand ainult pealtnäha parimaid töötajaid, vaid kõiki?
- Mis võisid olla põhjused, et keegi ei olnud palganud “viimast rühma” (6-7)?
- Võrdle esimese ja viimase rühma päevi (7, 12). Kumma päev oli parem?
- Oletagem, et viimasesse rühma kuulus viis meest. Kui palju isand oleks “säästnud” meie rahas, kui ta ei oleks seda rühma üheks tunniks palganud?
- Miks alustas isand palgamaksmist viimasest rühmast (8)?
- Miks protesteeris esimene rühm, kuigi oli saanud kokkulepitud palga?
- Kas sinu meelest maksti palka õigesti? Põhjenda oma vastust.
- Leia võimalikult palju põhjuseid, miks isand tahtis maksta kõigile sama palga?

2. TÄHENDAMISSÕNA SELETUS

- Miks Jumal soovib võimalikult palju inimesi oma riiki?
- Mis võiks olla palk selle tähendamissõna põhjal?
- Miks on jumalariigis kõigil ühesuurune palk?
- Millisel “tunnil” on sind kutsutud jumalariiki?
- Kumma elu on sinu meelest kadestamisväärsem: kas selle, kes teenib Jumalat kogu oma eluaja, või selle, kes saab päästetud just enne oma surma?
- Mida mõtled, kui Jumal annab sulle ühel päeval sama suure palga kui näiteks apostel Paulusele?
- Mida tähendab 16. salm selle tähendamissõna valguses?
- Jeesus ütleb sulle täna: “Mine ka sina minu viinamäele.” Mis sa talle vastad?

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus tegi ise Jumala viinamäel päeva raskeima töö. Tegelikult ainult tema töö tõttu võidakse maksta igale maailma inimesele tema “palk”.

22. KUNINGAS RATSUTAB OMA LINNA (Mt 21: 1–11)

TAUSTAST: Rahvas ootas tunnusmärki Jeesuse messiaanluse kohta. Eesel oli messia tunnusmärk Sakarja raamatust. Jeesus oli Taaveti poeg 30. põlvest.

1. HÕISKAV RAHVAHULK

- Mida inimesed üldiselt ootavad kuningalt, kes ratsutab rõõmuhüüete saatel linna?
- Kas sinu meelest oli mingi erinevus jüngrite ja rahvahulga ootuste vahel Jeesuse suhtes selles olukorras?
- Jälgige samm-sammult, milline ahelreaktsioon vallandus Jeesuse linna saabudes? Kes oli selle rongkäigu kavandanud? Kuidas kõik algas? Miks jüngrid ja rahvahulk heitsid oksi ja riideid teele? Miks oli terve linn ärevil?

2. KUNINGLIKKUS

- Miks kuningas Jeesus ratsutas pealinna eesli, mitte hobuse seljas?
- Kust teadsid inimesed, et Jeesus on Taaveti poeg (vrd 20: 31)?
- Mida kuninglikku oli Jeesuse käitumises?
- Miks rahvahulk ei kartnud hüüda “Taaveti poeg”, kuigi see oli roomlaste meelest mässu õhutamiseks?
- Siia maani oli Jeesus varjanud oma kuninglikkust. Miks ta nüüd äkki pidas enda sellist kohtlemist iseenesestmõistetavaks?
- Milline erinevus on tavaliste kuningate ja Jeesuse käitumises?
- Miks pidi Jeesus kuningana surema?

3. RAHVAS

- Mis sa arvad, kas Jeesus tundis rõõmu rahva meeleavalduse üle? Põhjenda oma vastust.
- Kui mitu protsenti samadest inimestest võis hüüda järgmisel päeval “löö ta risti”?
- Miks mitte keegi sellest rahvahulgast ei asunud Jeesust kaitsma?
- Kuidas Sina käituksid, kui peaksid seisma üksi oma seisukoha eest ja kõik muud oleksid sinu vastu?

4. HOOSIANNA (tõlgituna: “Issand aita/ päästa!”)

- Mida täpselt tähendab 9. salm? Vt. hüüu tähendust.
- Miks sobib appihüüe kuningas Jeesuse tervitamiseks paremini kui elaguhüüe?
- Mida erilist või hämmastavat on 11. salmis?
- Kuidas mõjutas see juhtum Jeesuse tulevikku?

5. SINA JA MINA

- Millised asjad on pannud sind Jeesust appi hüüdma viimasel ajal või sellel advendiajal?
- Miks on just selline hüüe parim ettevalmistus jõuludeks?

RÕÕMUSÕNUM: Loe veelkord 5. salmi ja pane sõnade “Siioni tütar” asemele oma nimi.

23. KUNINGA POJA PULMAD (Mt 22: 1–14)

TAUSTAST: Pulmad olid meie ajaarvamise alguses Lähis-Idas suurim pidu, mis argipäeva askelduste keskel võis toimuda. Ilmutusraamatus kutsutakse taevariiki mõnes kohas pulmapeoks. Kutsutud tähendasid algselt juute, aga nüüd igat inimest, kes on kristliku kiriku mõjupiirkonnas, aga keeldub võtmast Jumala kutset tõsiselt.

- 1. Tuleta meelde kuninglikke pulmi, mida oled jälginud televiisorist või ajakirjandusest. Millised inimesed olid kutsutud nendesse pulmadesse?**
  - Millised inimesed võiksid ehk meie päevil käituda nagu need, kelledest räägivad 3. ja 5. salm?
- 2. Kuidas suhtusid tähendamissõnas pulma kutsutud inimesed kuningasse?**
  - Miks oli kutsutel suhteliselt kerge kutse tagasi lükata?
  - Miks keelduvad ei mõtelnud oma tegude võimalike tagajärgede peale?
- 3. Jumal kutsub inimesi taevariiki oma teenijate ja Piibli kaudu. Miks enamus inimesi suhtub sellesse kutsesse salmides 3 ja 5 toodud viisil?**
- 4. Mis tunne sinul on, kui keegi kutsub sind kirikusse, piiblitundi vm, kui sul on palju tegemist?**
  - Mida sinu reaktsioon näitab selle kohta, kui väärtuslikuks sa taevast pulmapidu pead?
- 5. Mispärast koheldakse Jumala sulaseid mõnikord 6. salmis toodud viisil?**
  - Kuidas ja millal sai 7. salm tõeks siin maailmas?
- 6. Võrdle esimest ja teist kutsutute rühma omavahel – kuidas erines nende argipäev (5, 10)?**
  - Kes on meie ajal need, kes tulevad teede pealt jumalariiki (9-10)?
  - Kuidas suutis “kaltsukubu” uskuda, et temaga ei tehta nalja, vaid et kuningas tõepoolest kutsub teda pulma?
  - Millised inimesed tänapäeval rõõmustavad selle üle, et neid kutsutakse taevasele pulmapeole?
- 7. Üldiselt arvatakse, et kuningal olid laos piduriided nende jaoks, keda ta tänavatelt oli oma peole kutsunud. Miks ühele pulmakülalisele kuninga antud rõivad ei kõlvanud?**
  - Piiblis tähendab pulmarõivas tihti seda jumaliku õiguse kuube, millesse Jumal riietab patuse. Milline usk on sellel inimesel, kes arvab, et ta võib taevasse minna “oma riietega”?
- 8. Mida tähendab 14. salm selle tähendamissõna valguses?**
  - Kes ei ole veel saanud kutset jumalariigi pulmapeole?
  - Keda ei ole valitud? Järgige teksti.
- 9. Miks Jeesusega juhtus nagu pulmariieteta peokülalisega (13)?**

RÕÕMUSÕNUM: Rühmajuht loeb Ilm 7: 13–14.

24. KES ON SILMAKIRJATSEJA? (Mt 23: 1–12)

TAUSTAST: See, kui Jeesus avalikult arvustas kirjatundjate ja variseride silmakirjalikkust, oli skandaal, see oleks võrreldav sellega, kui keegi meie päevil “sõimaks” televisioonis austatud kirikuisasid variserideks. Moosese iste tähendas seda positsiooni, mis oli neil meestel Moosese seaduse ehk Vana Testamendi õpetajatena.

- 1. Millest võis Jeesuse ajal silmakirjalikult vagatseva inimese ära tunda (2–7)?**
  - Ütle ühe lausega, mis oli Jeesusel oma aja kirjatundjate ja variseride vastu.
- 2. Millest võib tänapäeval tunda ära silmakirjaliku kristlase?**
  - Millistes ringkondades on meie päevil sinu meelest kõige enam varisere?
  - Milline mõnes usurühmituses esinev õpetuslaad paneb inimesed silmakirjatsema?
- 3. Milliste asjade põhjal aetasid Jeesuse aja variserid inimesed paremusjärjekorda?**
  - Mille põhjal tänapäeva usklikud püüavad võrrelda ennast ja teisi ning panna inimesi paremusjärjekorda?
- 4. Miks peavad inimesed tavaliselt aunimetusi ja tiitleid tähtsaks (7–10)?**
  - Milline tähendus on aunimetustel ja tiitlil sinu oma koguduses või usuliikumises?
  - Mis on aunimetustel ja tiitlil Jeesuse meelest viga?
- 5. Miks teenija koha võtmine on kristlastegi meelest tihti väga raske (11)?**
  - Milline erinevus on teenija hoiaku (selles mõttes, milles Jeesus kasutab seda sõna 11. salmis) ja alaväärsuskompleksi vahel?
  - Kirjelda kristlikku juhti, kes võtab tõsiselt 11. salmi.
- 6. Mida tähendab praktikas 12. salm?**
  - Leia oma elust 12. salmi kohta mõni näide.
- 7. Mille poolest erines Jeesus oma aja usuõpetajatest?**
  - Miks Jeesus ei nõudnud enesele kunagi mingit au või positsiooni, kuigi oleks neid väärinud rohkem kui keegi teine kogu maailmas?
- 8. Mis on sinu meelest tänase teksti tähtsaim õppetund sinule endale? Aga sinu kogudusele või usuliikumisele?**

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus ei sidunud raskeid koormaid kokku inimeste õlgadele panemiseks, vastupidi – tema võttis inimkonna patukoorma oma õlgadele ja kandis selle ristipuule.

25. TAEVAS JA MAA KAOVAD (Mt 24: 29–44)

TAUSTAST: Kristlaskonnas on erinevaid teooriaid selle kohta, mis järjekorras juhtuvad asjad, kui Jeesuse tuleb maa peale tagasi. Selles tunnis me ei aruta ainult asjade toimumisjärjekorda, vaid asju endid. Rühmajuht seletab lühidalt Noa loo (37–39, vrd 1Ms 6-7).

- 1. Mis tunne sul oleks, kui kuuleksid, et Jeesus tuleb täna maa peale?**
  - Mille poolest erinevad üksteisest Jeesuse ootamine ja surma ootamine?
- 2. Milliseid muutusi maa atmosfääris ja kosmoses toimub enne Jeesuse tulekut? Kasuta vastuses praeguse aja termineid (29). (Millistel erinevatel viisidel päike ja kuu võivad pimeneda maa pealt vaadatuna? Pea meeles ka Noa aega.)**
  - Milliseid muutusi atmosfääris on meie ajal tekkinud?
- 3. Mille poolest erinevad üksteisest Jeesuse 1. ja 2. tulemine? Leidke võimalikult palju erinevusi (30).**
  - Miks kõik maa suguvõsad halavad, kui Jeesus tuleb (30)?
- 4. Mis kristlastega juhtub, kui Jeesus tuleb tagasi (31)?**
  - Kas sina soovid elada ajal, kui 30. ja 31. salm teoks saavad? Miks?
- 5. Mida tahab Jeesus ütelda, kui võrdleb oma tulemist viigipuuga (32–34)? (Kas see tähendamissõna räägib sinu meelest Iisraeli riigist? Kui räägib, siis kuidas?)**
- 6. Milline tähtsus on Jeesuse sõnadel (st Piiblil) lõpuaja kristlastele (35)?**
  - Mida tähendab sinule see, et maailmas on midagi, mis kunagi ei kao?
- 7. Miks peab Jeesuse taastulemise päev olema salajane (36)?**
  - Kuidas muutuks sinu elu, kui teaksid, millal Jeesus tuleb?
- 8. Mille poolest sarnanevad Noa aja inimesed inimestega meie päevil (38-39)? (Mis asjad neid huvitasid ja mis ei huvitanud?)**
- 9. Mida tähendavad 40. ja 41. salm? Võrdle neid salme ka Noa aja ja 31. salmiga.**
  - Kujuta ette, milline näeb maailm välja, kui 40. ja 41. salm täituvad?
- 10. Kellele on Jeesuse tagasitulek nagu murdvarga tulek (43-44)? Kellele on see kui lahusoldud sõbraga kohtumine?**
  - Mida tähendab praktikas Jeesuse ootamine (42, 44)?
  - Kuidas võiks Jeesuse tagasitulekust saada meile lohutav, mitte hirmutav sündmus?

26. KÜMMME NEITSIT (Mt 25: 1–13)

TAUSTAST: “Õli” tähendust selles tähendamissõnas on läbi aegade tõlgendatud kolmel eri viisil: A. See tähendab Püha Vaimu. B. See tähendab usku Jeesusesse. C. See tähendab Piiblit. Peigmees tähendab Jeesust ja pulmapidu taevast, kuhu pääsetakse Jeesuse teise tulemise järel.

1. Vestelge teemal: milline on teie meelest valvav kristlane?

2. TÄHENDAMISSÕNA

- Pruutneitsite ülesandeks oli valgustada peigmehe teed pimeduse keskel. Kuna kellasad polnud, kuulusid viivitused asja juurde. Miks rumalad neitsid ei hoolitsenud selle eest, et neil oleks piisavalt õli mistahes olukorras?
- Milliseid teadlikke või mitteteadlikke motiive võib olla inimesel, kes ei hooli sellest, kas sõbra pulmad õnnestuvad või mitte?
- Milline erinevus oli tarkade ja rumalate neitsite peigmeheesse suhtumises? Pakkuge eri võimalusi?
- Miks ka targad neitsid ei püsinud ärkvel keskööni (5–7)?
- Mida te arvate sellest, et targad neitsid ei andnud rumalatele õli (8–10)?
- Peigmees oli kindlasti kohanud kõiki pruutneitsisid ka varem. Miks ta siis ütles rumalatele, et ei tunne neid (11-12)?

3. TÄHENDAMISSÕNA TÕLGENDUS

- Keda mõtles Jeesus, rääkides tarkadest neitsitest?
- Keda pidas Jeesus silmas rumalate neitsite all?
- Kuidas peaks Jeesuse tulekuks valmistuma tõlgenduste A, B ja C järgi? (Vt ülal “TAUSTAST”)
- Milline erinevus usus on kristlastel, kellest üks on valmistunud Jeesuse tulemiseks ja teine mitte?
- Kas oled enda meelest piisavalt valmistunud Jeesuse tulekuks?
- Mida tahtis Jeesus meile oma tähendamissõnas õpetada, öeldes, et kõik kümme neitsit jäid oodates magama (5, 13)?
- Millal ja mille järgi õpib Jeesus enda omasid tundma (12)?
- Millises olukorras õpib inimene väärtustama taevast pulmapidu?
- Mida räägib 13. salm isiklikult sinule?

RÕÕMUSÕNUM: Me ei saa õppida teist inimest tundma, kui ta ei näita meile oma halvemaid külgi. Jeesus ei õpi sõna otseses mõttes meid tundma, kui me ei tunnista temale oma patte ja ei palu neid andeks.

27. TALENDI SAAJAD (Mt 25: 14–30)

TAUSTAST: Üks talent vastab seitsmeteistkümne aasta palgale. Talentide tähendust selles loos võime tõlgendada kolmel viisil: A. Need tähendavad meie võimeid ja armuande. B. Need tähendavad Jumala armu (evangeeliumi, vrd Ef 4: 7). C. Need tähendavad armuvahendeid: Piiblit, ristimist ja armulauda.

- 1. Kui palju teeks üks talent meie rahas praegust palgataset aluseks võttes? Kui palju oleks kaks talenti? Aga viis (14-15)?**
  - Milline oleks meie päevil parim viis selline rahasumma kasulikult investeerida?
  - Kui mitu aastat läheks aega, enne kui selline summa on kahekordistunud?
  - Miks ei ole alati nii lihtne paigutada teise inimese raha?
- 2. Mis alusel jagas isand sulastele talente (15)?**
  - Mida tähendab, et sulased said erineva arvu talente A, B ja C tõlgendusviisi järgi?
  - Kuidas ja millal oled sina saanud oma talendi Jumalalt?
- 3. Kuidas mõjutas sulaste käitumist see, millised olid nende suhted isandaga?**
  - Millistel erinevatel viisidel suhtusid sulased isanda naasmise viibimisse (19)?
  - Kuidas (A) armuandidega, (B) Jumala armuga ja (C) armuvahenditega kaubeldakse (16)?
  - Kuidas võib armuannid, Jumala armu või armuvahendid maasse kaevata (18)?
  - Millist neist kolmest tõlgendusviisist pead õigeks sina?
- 4. Mida õpetab 26. salm meile Jumala kohta?**
  - Millistes olukordades on sinule tundunud, et Jumal on vali mees, kes nõuab sinult võimatut?
  - Mis on valesti selle inimese usus, kes käitub nagu kolmas sulane selles tähendamissõnas (24-27)?
- 5. Millal võetakse laisalt sulaselt tema talent ära (28)?**
  - Mida tähendab 29. salm tõlgenduste A, B ja C valguses?
- 6. Miks oli kolmanda sulase karistus nii suur, kuigi ta otseselt ei olnud kedagi rahadega petnud (30)? Arutlege vastuste üle eri tõlgenduste valguses.**
  - Miks sai Jeesusele endale osaks kõlvatu sulase karistus (30)?
- 7. Mida meie peame tegema, kui märkame, et oleme kõlvatud ja laisad sulased?**
- 8. Mis paneb meid kristlasi kauplema oma talentidega?**
  - Kujutle, et Jeesus ütleb sinule viimsel kohtupäeval 21. salmi sõnad. Mis sa temale vastad?

28. KITSSED JA LAMBAD (Mt 25: 31–46)

TAUSTAST: Selle tähendamissõna tõlgendamises on aegade jooksul esinenud kolm lähtekohta: vähemad või pisemad vennad tähendavad: A. Kannata vaid kristlasi, B. Kannata vaid juute, C. Kõiki kannata vaid inimesi maa peal.

- 1. Mis on viimse kohtupäeva tähendamissõnas sinu meelest eriti hirmutav?**
  - Mida lohutavat on selles?
- 2. Mida õpetab see tähendamissõna meile põrgust ja taevast (34, 41, 46)?**
  - Millised inimesed peaksid tavaarusaamist mööda põrgusse minema?
  - Milline on patt, mis selle tähendamissõna järgi viib inimese põrgusse?
  - Miks põrgust räägitakse ja sellesse usutakse meie päevil üha vähem?
- 3. Kui mitu vähemate vendade rühma selles tähendamissõnas esineb?**
  - Kui paljusid neist rühmadest oled sina ise kunagi aidanud?
  - Millist nende kuue rühma hulgast on sinu meelest kõige raskem aidata?
- 4. Miks on meil nii raske näha Jeesust näljase, januse, kodutu, alasti oleva, haigena ja (koguni!) vangis?**
  - Mil määral sinu kodukogudus panustab nende kuue rühma aitamisse?
- 5. Kuidas võisid “kitsed” oma käitumist õigustada: miks nad ei aidanud neid kuut inimrühma?**
  - “Kitsed” hämmastusid siiralt oma kohtuotsust kuuldes. Miks nad võisid arvata, et otsus on teistsugune (44)?
- 6. Miks ka “lambad” hämmastusid, kuuldes kuninga sõnu (38-39)?**
  - Kust olid “lambad” saanud jõu armastada ka selliseid inimesi, kes polnud ehk eriti armastusväärset?
- 7. Milline tõlgendusviis alguses mainituist on sinu meelest õige?**
  - Kuidas mõjutab meie käitumist see, millist tõlgendusviisi peame õigeks?
- 8. Tähendamissõna viimsest kohtust näib kõnelevat ainult tegudest. Millises kohas tuleb sellegipoolest usk mängu? (Mille järgi on inimesed algul jaotatud lammasteks ja kitsedeks?)**
- 9. Millal Jeesus ise oli vähemate vendade olukorras – millal ta oli näljas, janus, kodutu, alasti, haige ja vang?**
  - Miks Jeesus mõisteti kord samamoodi süüdi kui kitsed 41. salmis?

RÕÕMUSÕNUM: Kogu maailma ajaloos on ainult kaks tähtsat kohtuprotsessi: kohus Jeesuse üle ja viimne kohus. Igaüks meist peab vastust andma oma hoolimatuse eest vähemate vendade suhtes esimesel või teisel neist kohtuprotsessidest. Kui usud, et sinu pattude üle on kohus mõistetud koos Jeesuse hukkamõistmisega, siis võid olla kindel, et sind kuulutatakse õigeks viimsel kohtupäeval.

29. PALVEVÕITLUS KETSEMANIS (Mt 26: 36–46)

TAUSTAST: Karikas tähendab Piiblis sageli Jumala viha, mille patustaja peab justkui ära jooma (39). Rühmajuht loeb 39. salmi.

- 1. Kui palju inimesi soovid enese lähedale sina, kui oled tõeliselt õnnetu? (Miks Jeesus ei läinud Ketsemani aeda üksi?)**
  - Miks kolm jüngrit ei suutnud valvata isegi mitte ühte tundi koos Jeesusega, kuigi nad olid kaluritena palju kordi öö läbi valvanud?
- 2. See on evangeeliumides ainuke kord, kus Jeesus kurdab oma valu. Mis selles olukorras tegi Jeesuse hinge “väga kurvaks surmani”?**
  - Kas sina oled kunagi tundnud kurbust surmani? Kui oled, siis millises olukorras?
- 3. Paljud inimesed on võinud surra ilma hirmuta. Miks Jeesus ei võinud? (Millise õpetuse ta oleks meile andnud, kui oleks surnud ilma selle võitluseta, pilgutamata silmagi?)**
  - Mis paneb inimese silmili maha langema (39)?
- 4. Miks Jeesus ei palunud eestpalvet enese eest (40-41)?**
  - Millisest kiusatusest Jeesus räägib 41. salmis?
- 5. Vaadeldge Jeesuse palvet 39. salmis. Kas Jeesusel ja Jumalal oli selles olukorras sama või erinev tahe?**
  - Miks on tähtis selle palve esimene pool? Miks on teine pool tähtis?
  - Mis meiega juhtub, kui palvetame ainult selle palve esimest või ainult teist poolt?
- 6. Milline on erinevus Jeesuse esimese ja teise palve vahel (39, 42)?**
  - Miks Jeesus ei lõpetanud palvetamist pärast esimest või teist korda (39, 42, 44)?
- 7. Kas Jeesuse tahe muutus palvevõitluse tulemusel? Kui muutus, siis kuidas?**
  - Kas arvad, et suudaksid palvetada, et sind hülgaks see, keda armastad üle kõige, kui olukord nii nõuaks? Põhjenda oma vastust.
  - Mis oleks sinu ja minuga juhtunud, kui Jeesus ei oleks lõpuks nõustunud tühjendama Jumala viha karikat?
- 8. Milline tundub sulle Jeesus 45.-46. salmis, võrreldes sellega, milline oli tema meeleolu veidi enne seda? (Mis muutis Jeesuse sealt alates kuni surmani täiesti rahulikuks?)**
- 9. Mis oleks juhtunud, kui Jeesus oleks löödud risti ilma, et sellele oleks eelnenud palvevõitlus?**
  - Miks on nii tähtis, et ka meil oleks oma Ketsemani aed enne oma Kolgatat?

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus tundis hirmu selle mõtte ees, et tema sügav armastussuhe oma Isaga võiks katkeda. Meil ei ole vaja juua Jumala viha karikast, sest Jeesus on joonud sellest meie eest.

30. MIKS SA MIND MAHA JÄTSID? (Mt 27: 33–54)

TAUSTAST: Ristilöödud inimesele on kõnelemine ja isegi hingamine raske. Eelija (49) oli 800 aastat varem elanud prohvet. Tavaline inimene ei tohtinud kunagi näha templi eesriide taga olevat kõige pühamat paika (51).

- 1. Surmanuhtluse täideviimine oli okupatsioonivägede ülesanne. Milline mulje jääb sulle salmide 33–36 põhjal meie teksti sõduritest – kas nad kannatasid selle pärast, et pidid lööma elavaid inimesi risti?**
  - Veini anti ristilöödavatele tavaliselt valu leevendamiseks. Mis põhjusel võisid sõdurid Jeesuse veini sisse segada sappi, nii et seda ei saanud juua?
  - Mille tulemuseks võib olla see, et inimene harjub teiste kannatuste vaatamisega ja hakkab seda koguni nautima? (Mis määral võib näiteks vägivaldafilmi vaatamine ja vägivalda sisaldavate videomängude mängimine seda sinu meelest soodustada?)
- 2. Millised põhjused, mille pärast Jeesuse vaenlased teda pilkasid, hämmastavad sind (39–44)?**
  - Kui sina oleksid näinud Jeesust sel hetkel, kas arvad, et oleksid suutnud uskuda, et tema on Jumala Poeg?
- 3. Milliseid viimaseid sõnu võisid Jeesuse vaenlased ristilöödud Jeesuselt oodata?**
  - Miks Jumal oli Jeesuse hüljanud (46)?
  - Kui sinule on kunagi tundunud, et Jumal on su maha jätnud, siis millises olukorras on see juhtunud?
- 4. Mida kuuljad võisid mõelda, kui Jeesus kutsus ikka veel Jumalat oma Jumalaks?**
  - Jeesuse sõnad 46. salmis on tsitaat ühest Taaveti laulust (22: 2). Miks tahtis Jeesus oma valu väljendada Piibli, mitte oma sõnadega?
  - Mida tahaksid sina öelda oma viimaste sõnadena?
- 5. Mis põhjusel võib mõni inimene surres kõva häälega kisendada (50)?**
  - Mida näitab Jeesuse kisendamine tema surma kohta?
- 6. Mis viisil muutus meeleolu Kolgatal päeva möödudes (51–54)?**
- 7. Mis pani Rooma väeülem, kes Piiblit ei tundnud, uskuma, et see inimestest ja Jumalast hüljatud mees oli Jumala Poeg (54)?**
  - Miks juudid nägid olukorda hoopis teisest küljest kui see Rooma väeülem?
- 8. Tihti mõtleme, et Jeesuse kannatus oli nii suur, kuna ta kandis kogu maailma patte. Kui suur oleks Jeesuse kannatus olnud, kui ta oleks kandnud ristipuul ainult sinu patte?**
  - Kui kogu maailmas oleks olnud vaid üksainuke inimene – sina – kas arvad, et Jeesus oleks sel juhul tulnud sind päästma ja sinu eest surema? Põhjenda oma vastust.

RÕÕMUSÕNUM: Kas näed sellest loost, kui väga Jeesus sind armastab?!

31. HAUA VALVAJAD (Mt 27: 62–28: 15)

TAUSTAST: Jeesuse vaenlased olid tahtnud, et Jeesuse keha mädaneks ristil ja koerad sööksid selle, mis sealt pudeneks. Ometigi sai Jeesus korralikud matused (57–61). Ärge unustage, et Rooma sõdurid olid kuulsad oma julguse poolest.

- 1. Kuidas on võimalik, et ülempreestrid mäletasid Jeesuse kuulutust enda ülestõusmise kohta, aga jüngrid olid selle täiesti unustanud (62-63)?**
  - Miks pidasid ülempreestrid jüngrid julgemateks, kui need tegelikult olid (64)?
  - Mida arvate, kas ülempreestrid võtsid tõsiselt võimalust, et Jeesus võiks üles tõusta?
- 2. Salm 65 on Piiblis viimane, kus Pilaatust mainitakse. Milline mulje jääb temast selle salmi põhjal?**
  - Mida võis Pilaatus sel ajal päevasündmustest mõtelda?
  - Mis sa arvad, kas Pilaatus suutis kunagi Jeesuse unustada? Põhjenda!
- 3. Mida võisid Rooma sõdurid arvata, kui pidid hakkama valvama surnukeha?**
  - Vaata tekstist järele, mida kõike sõdurid pidid läbi elama ülestõusmispüha hommikul (2-3)?
  - Millise arstiteadusliku terminiga võiks tähistada sõdurite olukorda 4. salmis?
- 4. Mida kartsid julged rooma sõdurid niivõrd, et jooksid pakku?**
  - Mis sa arvad, kas sõdurid vaatasid hauda sisse, enne kui ära jooksid? Põhjenda oma vastust.
- 5. Kuidas võisid ülempreestrid sõdurite juttu tõlgendada (11–14)?**
  - Mida tõestab see, et ülempreestrid ei nõudnud, et sõdureid karistatakse, vaid vastupidi – maksid neile suure summa raha (12–15)?
  - Kuidas muutis Jumal ülempreestrite kavaldamise oma riigi võiduks?
- 6. Millised seigid tunnistasid ülempreestritele, et Jeesus oli tõesti üles tõusnud?**
  - Kas sina oleksid uskunud Jeesuse ülestõusmisesse, kui oleksid olnud ülempreestrite asemel?
- 7. Millist suurt loogikaviga sisaldab sõdurite jutt (13)?**
  - Mida väeülem (nende sõdurite otsene ülemus) võis mõelda, kui kuulis, kuidas tema alluvad olid oma ülesande täitnud?
- 8. Miks Jeesus ei ilmunud ülestõusnuna ülempreestritele?**
  - Varsti peale seda muutusid arglikud jüngrid kartmatuiks ja hakkasid kuulutama tagakiusu keskel Jeesuse ülestõusmisest. Miks ülempreestrid ei saanud ka sel ajal kristlasteks? (Vrd Lk 16: 31.)
  - Milline võis olla ülempreestrite edaspidine elu?
- 9. Mida tähendab Jeesuse ülestõusmine sulle?**

32. MISJONIKÄSK (Mt 28: 16–20)

TAUSTAST: Ülestõusmisest on möödunud 40 päeva. Jeesus kohtab oma jüngreid viimast korda ja ütleb neile oma viimased sõnad ehk testamendi – kõige tähtsama, mida ta tahab, et jüngrid kindlasti meeles peaksid.

- 1. Milline on sinu meelest tavalise kristlase suhe misjonitöösse meie kirikus? (Kui palju on tavakristlane valmis misjonitöö edasiviimiseks kulutama oma aega, raha ja elu?)**
  - Kui palju ja mis suunas on muutunud suhtumine misjonitöösse sinu elu ajal?
- 2. Mida võisid jüngrid mõelda, et nad lähevad tegema mäele, kuhu Jeesus oli nad kutsunud (16)?**
  - Milles mõned jüngrid veel sel ajal kahtlesid (17)?
  - Miks tahtis Jeesus teie arvates just need sõnad oma jüngritele ütelda kõige viimasena?
- 3. Kuidas võis Jeesus arvata, et need üksteist hariduseta meest suudavad vallutada kogu maailma?**
  - Jeesus oli käskinud oma jüngritel järgida ennast juba kolm aastat varem. Kuidas erines tollane kutse praegusest misjonikäsust?
- 4. Mida võisid jüngrid mõelda, kuuldes sõnu “kõik rahvad”, mitte ainult “kogu Iisrael” (19)?**
  - Milliseid vastuväiteid oleksid ehk jüngrid tahtnud esitada?
  - Milliseid vastuväiteid esitad sina siis, kui sind kutsutakse üles andma oma aega või raha maailma evangeliseerimiseks?
- 5. Miks ei näe praeguse ajastu maailm sugugi välja nii, nagu Jeesusele oleks antud kogu meelevald taevas ja maa peal (18)?**
  - Kas sina usud, et Jeesusel on täielik meelevald maailma ajaloos samuti nagu sinu ja sinu armsate eludes? Põhjenda oma vastust.
- 6. Mida pidid jüngrid tegema misjonipõllul (19-20)?**
  - Millised kaks asja on selle teksti järgi jüngriks saamise eelduseks (19-20)?
- 7. Kuidas kavatseb Jeesus ise aidata jüngreid misjonikäsu täitmisel (20)?**
- 8. Miks kristlik kirik ei ole suutnud seda ülesannet lõpuni täita, kuigi aega on möödunud juba 2000 aastat?**
  - Millised on sinu meelest kõige tavalisemad takistused misjonitöös meie päevil?
  - Mõttele, mis on sinu ülesanne misjonikäsu täitmisel: väljaläkitamine või -minemine?
  - Mis on sinu arvates misjonäri elu head ja halvad küljed?
- 9. Mida sulle tähendab see, et Jeesus on sinuga maailma ajastu lõpuni, kui oled tema käsku täitmas?**